

# Wandeling door Middeleeuws Amsterdam

(en een stukje Lastage)

Samenstelling en foto's: Ria en Myrthe Scharn

We beginnen onze tocht tegenover het Centraal Station bij de Sint Nicolaaskerk. Van daaraf lopen we de Zeedijk op, maar slaan al na een paar meter rechtsaf de Sint Olofspoort in. Aan het eind slaan we linksaf de Nieuwebrugsteeg in.



1. Links in de Nieuwebrugsteeg zitten twee toegangspoorten naar de Sint Olofskapel. Het oudste jaartal staat op de tweede poort. Welk jaartal is dat?

We lopen verder tot we vanzelf op de Oudezijds Voorburgwal komen.

2. Op de zijmuur van Sint Olofssteeg 11 zie je negen oude gevelstenen die hier een plek gekregen hebben. Waar komt de afgebeelde steen oorspronkelijk vandaan?



Bij de eerste brug die we tegenkomen (de Armbrug) slaan we linksaf voor een kort uitstapje via de



Vredenburgsteeg naar de brug bij de Spooksteeg om daar van het uitzicht te genieten. We keren weer terug op onze schreden en gaan vanaf de Armbrug linksaf verder.

3. Kijk rond naar het pand met deze gevelsteen. Wat is het huisnummer?

Een stukje verderop zien we rechts de Oude Kerk verschijnen en we slaan vóór de kerk rechtsaf zodat we er omheen kunnen lopen.

4. Tijdens onze wandeling rond de Oude Kerk gaan we op zoek naar een dier met twee bulten. Waar vind je dat?

Dan komen we bij de brug over de Oudezijds Voorburgwal, gaan daar overheen en lopen de Oudekennissteeg in en vervolgens weer een brug over en de Molensteeg in tot we aan de Zeedijk komen. Daar slaan we linksaf en lopen dus weer richting Centraal Station.



5. Waar vinden we dit randje?

Let bij het passeren van de Boomsteeg aan de linkerkant eens op de trappen die hier naar beneden leiden. Hieraan kun je zien dat de Zeedijk nog steeds een echte dijk is. De eerste straat rechts is de Stormsteeg vermoedelijk zo genoemd, omdat het straatje tot in de zestiende eeuw aan de rand van de stad lag en bij storm de volle laag kreeg. Via de Stormsteeg lopen we naar de Geldersekaade waar we via de Bantammerbrug naar de overkant gaan en daar rechts afslaan.



6. Wat staat er op de gevelsteen van dit pand?

We vervolgen onze route en lopen tot aan de Waag waar we naar rechts en lopen er omheen.

7. We passeren het Bredero-monument (Bredero heeft op de Gelderse kade gewoond) met een voorstelling uit De Spaanschen Brabander. Welke beeldhouwer heeft het beeld gemaakt?



We houden de Waag aan onze linkerhand en vervolgen de reis over de Nieuwmarkt richting de Kloveniersburgwal.



8. Eén van de toegangspoortjes van de Waag is van het Sint Lucasgilde. Welke ambachtslieden konden daar lid van worden?

Een stukje verderop slaan we rechtsaf de Bethaniënstraat in. Het eerste straatje links is de Boerensteeg, waar we aan de zijgevel van Bethaniënstraat 14 een gevelsteen van diezelfde apostel Lucas zien. De volgende zijstraat is de Bethaniëndwarsstraat, die gaan we in en aan het eind zien we de poort van het vroegere Paulusbroederklooster liggen met ernaast op Oude Hoogstraat 22 het smalste huisje van Amsterdam.



9. Wie is de ontwerper van deze poort?

We gaan hier rechtsaf richting de Dam, maar niet ver, want we slaan meteen weer linksaf en lopen de Oudezijds Achterburgwal op. Enige schreden verder zien we links een pleintje, het Walenpleintje, met de Waalse Kerk, oorspronkelijk de kapel van het



Paulusbroederklooster uit 1409. We vervolgen onze weg langs de gracht en gaan het tweede straatje links in, de Spinhuissteeg. Let hier vooral even op de poort van Spinhuissteeg 1 (van dezelfde ontwerper als de poort van het Paulusbroederklooster). Daar valt te lezen hoe in vroeger tijden over misdadigers gedacht werd. Hier zat oorspronkelijk het Spinhuis, een tuchthuis voor vrouwen. Later werd dit het Hoofdbureau van Politie totdat het naar de Elandsgracht verhuisde. Op de kruising met de Dwars Spinhuissteeg staan we even stil en kijken naar rechts waar we in het Raddison Blu Hotel de achtergevel herkennen van de vroegere (schuil)kerk De Star. Die achtergevel is bij de sloop van de kerk blijven staan en verwerkt in de nieuwbouw. Er zitten wel moderne ramen in.

10. Wat was de officiële naam van deze kerk?

Als we bij de Kloveniersburgwal komen, gaan we rechtsaf en meteen weer linksaf de brug over en nogmaals links de brug over naar de Raamgracht die we rechtsaf oplopen. Halverwege gaan we linksaf de Zanddwarsstraat in en voordat we halverwege, bij de voet van de Zuiderkerkstoren, rechtsaf het Zuiderkerkhof opgaan, kijken we eerst even iets verderop naar het pand op nummer 12.



11. De gevelsteen komt oorspronkelijk van Kloveniersburgwal 47, maar wat staat er op?

We keren iets terug op onze schreden en vervolgen onze tocht over het Zuiderkerkhof. We verlaten deze plek door het oude kerkhofpoortje en komen op de Sint Antoniesbreestraat waar we links afslaan. Even verderop gaan we dan weer naar rechts de Snoekjessteeg in en aan het eind de Snoekjesbrug over naar de Snoekjesgracht. Hier gaan we linksaf naar de Krom Boomssloot en lopen langs de rechterkant richting de Recht Boomssloot.

12. Aan de overkant van de gracht op de hoek van de Keizersstraat zien we een gedenksteen. Waar herinnert die aan en waarom vind je die juist hier?

Vlak voor de brug tussen de Koningsstraat en de Korte Koningsstraat kijken we even naar de overkant, naar Schottenburch, het oudste pakhuis van Amsterdam. Aangekomen bij de Recht Boomssloot gaan we rechtsaf.



13. Rechtboomssloot 42 heeft een gevelsteen. Waar verwijst die naar?

We vervolgen onze tocht lang de rechterkant van dit grachtje tot we bij de Oudeschans komen waar we, voordat we hier naar rechts gaan, eerst nog even een blik op de fraaie Montelbaanstoren werpen. We lopen de gracht af tot

het einde waar we weer op de Snoekjesgracht terecht komen en over de Snoekjesbrug teruglopen. Aan de andere kant van de brug slaan we meteen linksaf en lopen naar de Sint Antoniessluis. Hier kunnen we niet anders dan naar rechts gaan en kruisen even verderop weer de Sint Antoniesbreestraat.

14. Op de brug staat een monument met aan één kant een gedicht. Wie schreef dat?



Aan de overkant van de brug gaan we aan de rechterkant de trap af en vervolgen onze route tot we automatisch naar rechts moeten, de Raamgracht op. We gaan de eerste brug over en vervolgen onze weg langs de linkerkant van de Raamgracht. Vóór de brug gaan we naar links en lopen verder langs de Groenburgwal.



15. Aan de overkant op nummer 24 zien we een fraai pand staan. Het is het achterhuis van een veel groter pand. Hoe heet dat pand en wat is het adres?

Bij de Staalstraat aangekomen, gaan we rechtsaf de Staalmeestersbrug over en verderop de Aluminiumbrug over waarna we opnieuw rechtsafslaan. We zijn nu op de Kloveniersburgwal die we aan de linkerkant volgen tot we aan onze linkerhand de Oudemanhuispoort zien. Werp bij het passeren van Kloveniersburgwal 82-84 even een blik op de fraaie toegangspoort van het 'Laboratorium voor Artsenijbereidkunde' uit 1881. Via de Oudemanhuispoort gaan we naar de Oudezijds Achterburgwal waar we kort naar links gaan en dan meteen de brug over, langs het Huis aan de Drie Grachten naar de Oudezijds Voorburgwal die we zo langs de rechterkant gaan volgen. De brug hier over de Oudezijdsvoorburgwal heet Sleutelbrug.



16. Hoe komt deze Sleutelbrug aan zijn naam?

Op Oudezijds Voorburgwal 231 bewonderen we de toegangspoort van de Agnietenkapel, waar in 1631 het Athenaeum Illustre gevestigd werd, de voorloper van de Universiteit van Amsterdam. De tweede brug is de Lommerbrug, die gaan we over en vervolgen onze tocht door terug te lopen langs de andere zijde van de gracht. Aan het eind bij de Grimburgwal gaan we rechtsaf en lopen dan via de Langebrugsteeg naar het Rokin.



17. Halverwege kijken we links de Nes in. Dit laatste stukje loopt omhoog en heeft aan het eind een paar traptreden. Waarom eindigt dit straatje zo eigenaardig?

Hier vandaan kunt u eenvoudig rechtsaf gaan en teruglopen naar het Centraal Station of de tram of metro nemen.

Verzamel uw antwoorden in de tabel hieronder. Neem de antwoorden over in een e-mail of maak een scan/foto en stuur die mee.

1. Het oudste jaartal van de Sint Olofskapel staat op de tweede poort. Welk jaartal is dat?	
2. Waar komt de afgebeelde steen oorspronkelijk vandaan?	
3. Kijk rond naar het pand met deze gevelsteen. Wat is het huisnummer?	
4. Rond de Oude Kerk gaan we op zoek naar een dier met twee bulten. Waar vind je dat?	
5. Waar vinden we dat randje?	
6. Wat staat er op de gevelsteen van dat pand?	
7. Welke beeldhouwer heeft het Brederode-monument gemaakt?	
8. Welke ambachtslieden konden lid van worden van het Sint Lucasgilde?	
9. Wie is de ontwerper van deze poort?	
10. Wat was de officiële naam van deze kerk?	
11. De gevelsteen komt oorspronkelijk van Kloveniersburgwal 47, maar wat staat er op?	
12. Waar herinnert de steen op de hoek van de Keizersstraat aan en waarom vind je die juist hier?	
13. Rechtboomssloot 42 heeft een gevelsteen. Waar verwijst die naar?	
14. Op de brug staat een monumentje met aan één kant een gedichtje. Wie schreef dat?	
15. Aan de overkant op nummer 24 zien we een fraai pand staan. Hoe heet dat en wat is het adres?	
16. Hoe komt deze Sleutelbrug aan zijn naam?	
17. Waarom eindigt dit straatje zo eigenaardig?	